

Expertisecentrum Forensische Psychiatrie

Jaarplan 2010

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Organisatie	4
3. Projecten	5
3.1. Landelijke Databank Risicotaxatie TBS	5
3.2. Coördineren en faciliteren van multicenteronderzoek	7
3.2.1. Schema Focused Therapy (SFT)	
3.2.2. E-health voor patiënten met persoonlijkheidsstoornissen	
3.2.3. Psychose, agressie en delictgedrag (PAD)	
3.2.4. Onderzoekers Task Force (OTF)	
3.2.5. Inventarisatie landelijk lopend onderzoek 2010	
3.3. Zorgaanbod (evidence based en best practices) voor de fpc's	13
3.3.1. Lange termijn Forensisch Psychiatrische Zorg (LTFP)	
3.3.2. Task Force Licht Verstandelijk Beperkten (TF LVB)	
3.3.3. Actualisering zorgprogramma's	
3.4. Producten en diensten voor de nieuwe partners van het EFP	16
3.4.1. Database opzetten voor fpa's, fpk's	
3.4.2. De ideale FPA (iFPA)	
3.4.3. Forum Gedeelde Kennis (fpa's, fpk's)	
3.4.4. Risicotaxatieinstrument voor forensische Verslavingszorg	
3.4.5. Databank voor forensische Verslavingszorg	
3.4.6. Diensten aan de Penitentiaire Psychiatrische Centra / GW	
4. Communicatie en Kennismanagement activiteiten	22
4.1. Website	
4.2. Nieuwsbrief	
4.3. Forums	
4.4. Mindmapping	
5. Samenwerkingsverbanden en Netwerken	25
5.1. Trimbos	
5.2. Commissie Ethiek in de forensische psychiatrie	
5.3. Internationale en nationale netwerken	
6. Interne organisatie	28
6.1. Medewerkers 2010	
6.2. Herinrichting Kantoorautomatisering omgeving	
7. Toezichtstructuur van het EFP	30
7.1. Raad van Toezicht	
7.2. Programmaraad	
7.3. Scientific Council	

1. Inleiding

Dit jaarplan van het Expertisecentrum Forensische Psychiatrie (EFP)¹ omschrijft de werkwijze en keuze van activiteiten voor 2010. De grondslag ervan bestaat uit de 'Nota Invulling nieuwe rol EFP' van december 2008 van het EFP en de verslagen van de overleggen die het EFP met de huidige partners (fpc's) en de nieuwe partners (fpa's, fpk's, ppc's/GW en Verslavingszorg) heeft gevoerd en nog voert. Na afronding van deze overleggen zal het EFP het jaarplan ter accordering voorleggen aan de nieuwe Raad van Toezicht en de nieuwe Programmaraad, waarin vertegenwoordigers van het forensisch psychiatrische veld zitting hebben.

In 2010 krijgt de transitie van de organisatie, die in 2008 in gang is gezet, haar definitieve beslag. Momenteel wordt daar nog aan gewerkt. De dynamiek en gevolgen hiervan zullen ook in 2010 nog merkbaar zijn.

Het EFP wil met de huidige en nieuwe partners zijn nieuwe rol optimaal invullen. Het EFP blijft streven naar meer samenwerking met en in het forensisch psychiatrische veld en verwacht betrokken partijen nog beter van dienst te kunnen zijn met het samenbrengen van mensen, deskundigheid en kennis.

Deze kerntaak van het EFP, te weten 'makelen en schakelen', komt tot uiting in de huidige projecten en activiteiten zoals het beheer van de Landelijke Databank Risicotaxatie TBS (LDR-tbs), het coördineren en faciliteren van (multicenter) onderzoeken, en de verschillende programma's voor de *best practices* in de forensisch psychiatrische zorg.

Het EFP streeft er daarbij naar het gehele veld van de forensische psychiatrie te bedienen. Deze verruiming van het werkveld van het EFP betreft partners met wie de Directie Forensische Zorg (DForZo / DJI) zorg-inkoopcontracten heeft afgesloten. Daarnaast wordt de inhoudelijke samenwerking met het Trimbos-instituut op het gebied van kennismanagement geïntensiveerd.

Het EFP streeft ernaar helder te communiceren met de partners in het forensisch psychiatrische veld. Daartoe gebruikt het EFP onder andere de EFP-website en de Nieuwsbrief, maar er worden ook nieuwe programma's gestart en gebruikt om kennismanagement te stimuleren. Het EFP wil zo kennis verspreiden en verschillende projecten en activiteiten interactief en toegankelijk maken.

Het EFP verheugt zich op een goede samenwerking met zowel de huidige als de nieuwe partners in 2010.

¹ Stichting Expertisecentrum Forensische Psychiatrie, opgericht in 2002

2. Organisatie

In 2010 wordt de transitie naar het nieuwe EFP afgerond. Na overleg met de DJI, DForZo en de Directie Sanctietoepassing en Preventie (DSP) is een externe transitie-manager in 2009 begonnen het nieuwe EFP vorm te geven.

In 2009 ging veel aandacht uit naar de financiële structuur. Het EFP wil deze structuur in 2010 nog verder versterken. Hieraan zullen zowel DForZo als de forensisch psychiatrische centra (fpc's) en de nieuwe partners bijdragen leveren. De nieuwe partners, die contractueel forensisch psychiatrische zorg leveren, zijn de forensisch psychiatrische afdelingen (fpa's), de forensisch psychiatrische klinieken (fpk's), Verslavingszorg en mogelijk ook de penitentiair psychiatrische centra (ppc's) in het gevangeniswezen (GW). Daarnaast worden additionele bronnen van financiering (incidentele subsidies) gezocht.

De financiële structuur is nauw verweven met de positie van het EFP in het forensisch psychiatrische veld. Om de kerntaak 'makelen en schakelen' uit te kunnen voeren zijn commitment en gezamenlijke financiering door de partners noodzakelijk. Ook in 2010 blijft het EFP de partners ondersteunen in een continue verbetering van de kwaliteit van de zorg in de forensische psychiatrie. Om die functie optimaal te kunnen vervullen zijn bezinning op en intensivering van de relatie tussen EFP en de verschillende instellingen nodig. Het veld (forensische psychiatrie, GGZ, justitie, wetenschap en andere relevante partijen) waarin het EFP opereert, is omvangrijk. Het EFP moet aan alle partijen in dit veld duidelijk kunnen maken wat het doet, met wie en waarom.

De bedrijfsvoering van het EFP is erop gericht flexibel te kunnen reageren op de behoeften uit het veld. Dat heeft consequenties voor de personeelsformatie en competenties.

Met de veranderende rol van het EFP wijzigt ook de toezichtstructuur. Zo zullen in 2010 een nieuwe Raad van Toezicht en Programmaraad worden ingesteld, waarin vertegenwoordigers uit het veld zitting zullen nemen.

Nieuw is ook de *Scientific Council*, bestaande uit binnen- en buitenlandse experts. De *Scientific Council* zal niet periodiek bijeenkomen maar leden van de *Council* kunnen worden geconsulteerd.

Het EFP verwacht de organisatorische kwesties begin 2010 te hebben afgerond.

3. Projecten

Het volgende overzicht geeft een globale omschrijving van de projecten die in 2010 door het EFP worden uitgevoerd. Voor de lopende projecten bestaan gedetailleerde projectplannen. Als voorbeeld is bij dit jaarplan het projectplan voor de Landelijke Databank Risicotaxatie TBS toegevoegd als bijlage.

Een aantal nieuwe projecten wordt op dit moment gestart en in de loop van het jaar nader uitgewerkt.

3.1 Landelijke Databank Risicotaxatie TBS (LDR-tbs)

Doelen

Het doel van dit project is een landelijke databank te creëren en beheren, waarin alle scores van de verplichte risicotaxaties continu worden verzameld. Hiermee kan wetenschappelijk onderzoek grootschaliger worden uitgevoerd met als doel de praktijk van de risicotaxatie in de tbs-sector te verbeteren.

Achtergrond

Het project Landelijke Databank Risicotaxatie is binnen de tbs-sector opgezet door alle forensisch psychiatrische centra (FPC's) en het EFP. Het project vloeit voort uit de aanbevelingen van de Parlementaire Enquêtecommissie tbs: de commissie-Visser. De databank is opgericht ter ondersteuning van wetenschappelijk onderzoek en heeft de volgende doeleinden:

- meer inzicht verkrijgen in de huidige risicotaxatiepraktijk,
- de kwaliteit van risicotaxatie in de forensische psychiatrie verbeteren,
- de risicotaxatie-instrumenten verfijnen.

Het EFP is verantwoordelijk voor het inrichten en beheren van de databank.

In 2009 zijn de volgende resultaten bereikt:

- Conceptueel design van de databank
- Design, ontwikkeling en *testing* van de infrastructuur voor het transport van gegevens tussen de fpc's en de databank via een *Trusted Third Party*² (TTP)
- Installatie en *testing* van een veilige server-omgeving
- Uitvoering van een pilot van de ZorgTTP-applicatie in fpc De Rooyse Wissel en in fpc dr. H. Van der Hoeven
- Individuele inventarisatie van de software- en organisatorische behoeften per fpc voor aansluiting bij de databank
- Individuele projectplannen per fpc
- Onderzoek van verschillende *data analysis*- en visualisatietechnieken in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam
- Toekenning van de in 2008 aangevraagde startsubsidie door DForZo
- Aanvraag (juni 2009 bij Maatschappelijke Sectoren en ICT (M&ICT) voor een subsidie als Departementaal Opschalingsproject. Toekenning in september 2009

Geplande projectresultaten in 2010

- De meerjarige samenwerkingsovereenkomst en de gegevensleveringsovereenkomst (GLO) zijn opgesteld en ondertekend
- De server is operationeel en de software en gebruikersinterface voor de LDR-tbs zijn gereed
- De FPC's zijn, via ZorgTTP, aangesloten op de LDR-tbs

² De TTP², in dit geval ZorgTTP, anonimiseert en pseudonimiseert de gegevens conform de voorwaarden van het College Bescherming Persoonsgegevens, zodat deze voor wetenschappelijk onderzoek mogen worden gebruikt.

- De procedures voor actuele aanlevering per FPC zijn bekend
- De FPC leveren volgens afspraak periodiek de nieuwe risicotaxatiegegevens aan de LDR-tbs
- De FPC's hebben hun oude risicotaxatiegegevens aangeleverd of hebben een plan gemaakt hoe en wanneer ze dit gaan doen
- Een *data analysis*- en visualisatiemodule die profielen van verschillende groepen van patiënten genereert, is gereed

RoI EFP

- Projectmanagement van de ontwikkeling en de realisatie van de databank (een gedetailleerd projectplan is toegevoegd in bijlage 1)
- Technisch en functioneel beheer van de databank
- Faciliteren en coördineren van alle processen en activiteiten verbonden met het gebruik en onderhoud van de LDR-tbs

Algemeen projectleider

I. Embley, directeur EFP

Technisch projectleider

L. van Rooy, Informatiemanager, EFP

LDR-tbs stuurgroep

- M.H. van Binsbergen, hoofd Innovatie en Beleid, FPC dr. H. van der Hoeven
- I. Embley, directeur EFP
- L. van Rooy, Informatiemanager EFP
- E. de Spa, medewerker onderzoek, FPC dr. H. van der Hoeven
- G.A.M. Bakkum, transitie manager EFP, vervanger E. de Spa gedurende zwangerschapsverlof
- A.A.G. Verwaaijen, behandeldirecteur FPC De Rooyse Wissel en voorzitter van het Landelijk Beraad Hoogst Inhoudelijk Verantwoordelijken (LBHIV)

3.2 Coördineren en faciliteren van multicenteronderzoek

Het coördineren en faciliteren van multicenteronderzoek is een van de kerntaken van het EFP. De werkzaamheden op dit terrein zijn de volgende:

- Onderzoeken in kaart brengen die door forensische zorginstellingen in het veld worden uitgevoerd
- Onderzoeksvoorstellen doen
- Literatuurstudies uitvoeren
- Netwerken van onderzoekers opzetten
- Goedgekeurde onderzoeksprojecten procesmatig ondersteunen
- Planning, het budget en de kwaliteit van onderzoeksprojecten bewaken

Het EFP coördineert en faciliteert de volgende projecten:

1. Schema Focused Therapy (SFT)
2. E-health voor patiënten met persoonlijkheidsstoornissen
3. Psychose, Agressie en Delictgedrag (PAD)
4. Onderzoekers Task Force (OTF)
5. Inventarisatie landelijk lopend onderzoek 2010

Deze activiteiten worden hieronder uitgewerkt.

3.2.1. Schema Focused Therapy (SFT)

Doelen

- Vergelijkend multicenteronderzoek uitvoeren bij forensisch psychiatrische patiënten naar de effectiviteit van SFT en *Treatment As Usual* (TAU)
- Een bijdrage leveren aan de verbetering van de kwaliteit van forensische zorg c.q. professionalisering van de zorg door *evidence based* werken
- Meetinstrumenten (SNAP, MOS, TIS) valideren

Achtergrond

Het project SFT is een vergelijkend multicenteronderzoek naar de effectiviteit van SFT en TAU bij forensisch psychiatrische patiënten. Het project loopt sinds eind 2006. Drie fpc's startten destijds met het onderzoek (De Rooyse Wissel, Dr. H. van der Hoeven en de Oostvaarderskliniek). Initiatiefnemers voor dit multicenteronderzoek zijn D. Bernstein van de Universiteit van Maastricht, fpc De Rooyse Wissel en het EFP.

Resultaten 2009:

- Twee nieuwe deelnemers zijn gestart met het onderzoek, te weten de fpc's dr. S. van Mesdag en Veldzicht
- Verschillende noodzakelijke voorbereidingen zijn getroffen en er zijn condities gecreëerd om de laatste vier fpc's (FPK Assen, FPC De Kijvelanden, FPC Dr. S. van Mesdag en FPC Veldzicht te kunnen laten starten, zoals subsidies werven, nieuwe SFT-therapeuten (ruim 15) trainen, met een database (EMIUM) werken en onderzoeksassistenten werven in alle fpc's
- Diverse publicaties in tijdschriften
- Acht presentaties op (inter)nationale congressen en symposia

Geplande projectresultaten in 2010:

- Onderzoek bij de eerste cohort patiënten (N=34) afronden
- Data-invoer van de eerste cohort afronden en de resterende data-invoer structureel bijhouden

- Grotere toestroom van patiënten in het onderzoek waarborgen; het uiteindelijke streven is N=114
- Nieuwe subsidie(s) aanvragen en verwerven. Nadere details op dit moment nog niet bekend
- SFT-workshops opnieuw vormgeven zodat deze in aanmerking komen voor accreditatie als basis en/of een vervolgcursus door de VGCT
- Diverse datasets ontwikkelen voor publicaties en presentaties op (inter)nationale congressen en symposia, alsook voor scripties
- De vijf onderzoeksassistenten trainen in het meetinstrument TAS (Therapy Adherence Scale) en de afname van de TAS
- De betrouwbaarheid bepalen van de volgende meetinstrumenten in het SFT onderzoek: SCID-I, SIDP-IV, PCL-R, HECR-20 en START
- Er zijn 8 publicaties en 3 presentaties gepland in 2010

Rol EFP

- Coördineren en faciliteren van het project en de voortgang bewaken
- Contacten onderhouden met de fpc's
- Coördineren van de werving van patiënten
- Organiseren van de workshops voor de therapeuten, diverse trainingen en overleggen
- Opzet en invulling realiseren van de databestanden
- Presenteren van (voorlopige) gegevens op congressen en in artikelen

Projectleider

D. Bernstein, Universitair hoofddocent Universiteit Maastricht, gedetacheerd bij het EFP

Projectcoördinator

A. Löbbes, EFP

SFT stuurgroepen

Oversight Board

- T. Hanneman, behandelcoördinator/therapeut fpc dr. S. van Mesdag
- H. Hoekzema, bestuurssecretaris fpc Kijvelanden
- J. Hochstenbach, Hoofd Kenniscentrum fpc Oostvaarderskliniek
- B. de Jager, directeur Behandeling fpc Assen
- M. Kossen, directeur Behandeling fpc dr. H. van der Hoeven
- I. Timmerman, senior onderzoeker fpc Veldzicht
- L. van de Vis, Clustermanager Zorg & Behandeling fpc De Rooyse Wissel

Research Committee

- D. Bernstein, Universitair hoofddocent Universiteit Maastricht, projectleider SFT EFP
- T. Hanneman, Behandelcoördinator/therapeut, fpc dr. S. van Mesdag
- S. Soe-Agnie, Onderzoeker, fpc Kijvelanden
- I. Timmerman, Senior onderzoeker, fpc Veldzicht
- M. Lancel, Hoofd onderzoek/senior onderzoeker fpc Assen
- J. Hochstenbach, Hoofd Kenniscentrum, fpc Oostvaarderskliniek
- L. van de Vis, Clustermanager Zorg & Behandeling fpc De Rooyse Wissel
- F. Chakssi, Onderzoeker, fpc De Rooyse Wissel
- V. de Vogel, Hoofd onderzoek/senior onderzoeker, fpc dr. H. van der Hoeven

3.2.2. E-health voor patiënten met persoonlijkheidsstoornissen

Nadere informatie over dit project volgt.

3.2.3. Psychose, Agressie en Delictgedrag (PAD)

Doelen

- Een vooronderzoek uitvoeren voor een longitudinaal onderzoek dat zicht moet geven op de verschillen in en de effecten van behandeling van psychotische stoornissen in GGZ-instellingen, forensisch psychiatrische instellingen en penitentiaire inrichtingen.

Achtergrond

Internationaal onderzoek wijst uit dat de behandeling van patiënten met een psychotische stoornis in de forensische psychiatrie betere resultaten oplevert dan in de GGZ. Forensische patiënten vertonen na behandeling minder psychotische symptomen, minder problematisch middelengebruik en minder agressief gedrag. Dit komt waarschijnlijk omdat de forensische behandeling zich niet alleen richt op de psychose, maar ook op het gedrag en delictrisico.

Geplande projectresultaten in 2010

- Een projectopzet voor het longitudinaal onderzoek, inclusief de financiële onderbouwing is vóór de zomer van 2010 gerealiseerd
- De eerste helft van het vooronderzoek bestaat uit literatuurverkenning, een globaal plan ontwerpen en een netwerk bouwen van deskundigen en deelnemende instellingen (GGZ, forensische psychiatrie en penitentiaire inrichtingen)
- De tweede helft bestaat uit het definitieve projectplan uitwerken en presenteren en de financiën realiseren

Rol EFP

- Projectmanagement in de vorm van het (mede) opzetten van het project, het bewaken van de voortgang van het project, het aanleveren van een projectplan en het mede invullen daarvan
- Participatie in een door de Pompestichting te formeren adviesgroep, welke het project van inhoudelijk commentaar voorziet

Projectleider

I. Embley, directeur EFP

Projectgroep

- E. Bulten, hoofd onderzoek FPC Pompestichting
- Y. Bouwman, onderzoeker FPC Pompestichting
- I. Embley, directeur EFP

Te betrekken partners

- GGZ Nederland
- Radboud Universiteit
- S. Hodgins (King's College, London)

3.2.4. Onderzoekers Task Force (OTF)

De OTF is een samenwerkingsverband van instellingen voor forensisch psychiatrische zorg en bestaat uit afgevaardigde onderzoekers uit deze instellingen (de fpc's) en het EFP.

Doelen

- Bevorderen de onderzoeksactiviteiten van de aangesloten instellingen op het terrein van de forensische psychiatrie en de afstemming daarvan coördineren
- Opzetten van onderzoeken waaraan meerdere instellingen deelnemen (multicenteronderzoek) en (de kwaliteit van) onderzoek in de forensische psychiatrie bevorderen
- Creëren van een landelijk overzicht van lopende onderzoeken
- Bespreken van ingekomen onderzoeksvoorstellen van leden en niet-leden, waar er verband is met gegevens van fpc's en/of deelname van fpc's een optie is
- Bijdragen aan de inrichting, ontwikkeling en voortgang van de Landelijke Database Risicotaxatie TBS (LDR-tbs), in beheer bij het EFP
- Bevorderen van kwaliteitsmonitoring en Routine Outcome Monitoring van de behandeling in de forensische psychiatrie

Achtergrond

De OTF opteert voor de mogelijkheid om onder meer het Landelijk Beraad Hoogst Inhoudelijk Verantwoordelijken (LBHIV) onderzoek(svoorstellen) voor te leggen ter bespreking. De OTF vergadert tenminste drie maal per jaar. Op de website van het EFP is een forum voor de OTF geopend. Dit dient als platform voor de OTF-leden om informatie en documentatie te verzamelen en uit te wisselen.

In 2009 werden de volgende resultaten bereikt.

- Een reglement voor het OTF inzake de functie, taken, verantwoordelijkheden en kaders
- Het realiseren van het OTF-forum op de website van het EFP
- De start van een OTF-werkgroep met een onderzoek of Routine Outcome Monitoring (ROM) toepasbaar is bij patiënten met een persoonlijkheidsstoornis voor wie men in de behandeling gebruikmaakt van zorgprogrammering
- Opzet Inventarisatie landelijk lopende onderzoeken bij fpc's. Een format en werkwijze is ontwikkeld om landelijk lopende onderzoeken met bijbehorende informatie (inhoud, contactpersoon e.d.) te registreren op een centrale plaats. Zie hiervoor verder ad 3.2.5.

Geplande resultaten in 2010

- Tijdens het Festival Forensische Zorg zal een OTF-werkgroep een workshop organiseren over Routine Outcome Monitoring (ROM)³
- In de tweede helft van 2010 komt de werkgroep met een rapport over de mogelijkheden van en voorwaarden voor ROM bij bovengenoemde doelgroep
- Werken met de LDR-tbs gegevens: concrete doelen hiertoe worden in de tweede helft van 2010 bepaald. De meest relevante vragen hierbij betreffen welke gegevens er in de databank moeten komen en welke onderzoeken er op basis van deze data kunnen worden uitgevoerd
- Voorbereiding van onderzoeken op basis van de LDR-tbs

³ ROM wordt gedefinieerd als het meten van het effect van behandelingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van instrumenten en methodologie die ontwikkeld zijn in wetenschappelijk effectonderzoek. Regelmatig wordt bij patiënten de klachten of het functioneren gemeten en er wordt vastgelegd wat voor behandeling(en) de patiënt heeft gehad in de periode voorafgaand aan de meting. Het doel is na te gaan of en in welke mate behandelingen effectief zijn.

Rol EFP

- Coördineren en faciliteren van de voortgang van de OTF
- Verzorgen van het voorzitterschap en het secretariaat van de OTF
- Deelname van de informatiemanager van het EFP aan de OTF
- ICT-facilitering zoals de opzet van het OTF-forum

Projectleider

I. Embley, directeur EFP

Projectcoördinator

A. Löbbes, projectcoördinator EFP

Leden OTF

De OTF bestaat uit senioronderzoekers die door de fpc's zijn afgevaardigd.

- G. Bloemsaat, FPC Oldenkotte
- E. Bulten, FPC Pompestichting
- F. Chakhssi, FPC De Rooyse Wissel
- K. Drieschner, Trajectum Hoeve Boschoord
- J. Hochstenbach, FPC Oostvaarders
- P. ter Horst, GGzE, De Woenselse Poort
- M. Lancel, GGz Assen
- A. de Kom, Inforsa
- W. Smid, FPC Dr. H. van der Hoeven
- S. Soe-Agnie, FPC De Kijvelanden
- M. Spreen, FPC Dr. S. van Mesdag
- I. Timmerman, FPC Veldzicht
- E. de Spa, FPC Dr. H. van der Hoeven, namens LDR-tbs
- L. van Rooy, Informatiemanager EFP

3.2.5 Inventarisatie landelijk lopend onderzoek 2010

Doelen

Creëren een gestructureerd overzicht van lopende onderzoeken in het forensisch psychiatrische veld en het opzetten van de noodzakelijke (technische) infrastructuur om deze gegevens in de toekomst actueel, toegankelijk en betrouwbaar te houden.

Achtergrond

Het EFP heeft eerder vergelijkbare projecten uitgevoerd en de resultaten gepubliceerd in boekvorm. Hierdoor hebben de gegevens een in tijd beperkte bruikbaarheid. Met de resultaten van de vorige publicatie (2007/2008) als basis wordt een actuele inventarisatie uitgevoerd. Vastlegging van de resultaten van het project in de Landelijke Databank Risicotaxatie TBS (LDR-tbs) en het opzetten van de beheerprocessen rond deze gegevens borgen de toegankelijkheid voor het veld en de betrouwbaarheid van de data voor de toekomst.

Geplande resultaten 2010

- Een geactualiseerde registratie van alle lopende projecten en zo mogelijk toekomstige projecten
- Een geactualiseerde registratie van recent beëindigde projecten
- Werkprocessen binnen het EFP om deze registraties te beheren
- Vastlegging van relevante gegevens binnen een hiervoor opgezette module van de LDFZ
- Ontsluiting van de registratie via de website van het EFP

Rol EFP

EFP initieert het project en faciliteert de registratie en presentatie van de gegevens.

Projectleider

P. van der Veer, secretaris EFP

3.3 Zorgaanbod (*evidence based* en *best practices*) voor de FPC's

In dit project worden met inhoudelijke, organisatorische en logistieke ondersteuning van het EFP de ervaring en kennis van deskundigen in het forensische werkveld gebundeld in landelijk zorgaanbod. Het EFP zet zich samen met het veld in opdat *evidence based* werkmethoden en *best practices* grootschaliger in de forensische psychiatrie worden toegepast en uitgevoerd.

Voorheen gaf het EFP deze zorgprogramma's uit in boekvorm, maar vanaf 2010 wil het EFP zowel het bestaande als het nieuwe zorgaanbod en de best practices weergeven in een interactief format op de website van het EFP.

Het EFP faciliteert momenteel het verzamelen en actueel houden van *best practices* op de volgende gebieden:

1. Lange Termijn Forensisch Psychiatrische zorg (LFPZ)
2. Task Force Forensische Verstandelijk Gehandicaptenzorg
3. Actualiseren bestaande zorgprogramma's om zo *evidence based* praktijk en *best practices* in het zorgaanbod van de fpc's te updaten

Deze drie onderwerpen zijn hieronder verder uitgewerkt:

3.3.1. Lange Termijn Forensisch Psychiatrische zorg (LFPZ)

Doelen

- *Best practices* in longstay en *long care* verzamelen
- Internationale samenwerking en *knowledge exchange* rondom LFPZ onderhouden en uitbreiden

Achtergrond

Het EFP heeft samen met de Pompestichting in 2008 en 2009 twee internationale *knowledge exchange symposia* georganiseerd. Daarnaast heeft het EFP samen met de Nederlandse longstay-instellingen een zorgprogramma opgesteld, dat in juni 2009 is gepresenteerd.

Geplande projectresultaten in 2010

- De verzameling van *best practices* nationaal en internationaal voortzetten
- De relevante gedeelten van het zorgprogramma in het Engels vertalen en deze met de internationale partners verder ontwikkelen.
- Een Engelstalige LFPZ-website-pagina opzetten en onderhouden
- Een Engelstalig forum opzetten en onderhouden om de verzameling van de *best practices* en de verdere ontwikkeling van het zorgprogramma te bevorderen
- Twee LFPZ-symposia op het IAFMHS congres organiseren
- Het zorgprogramma in een interactief format op de website van het EFP weergeven

Rol EFP

- Alle bovenstaande activiteiten coördineren en faciliteren
- Internationale contacten initiëren en stimuleren

Projectleider

I. Embley, directeur EFP

3.3.2. Task Force Licht Verstandelijk Beperkten

Doelen

- Een platform vormen binnen de forensische psychiatrie voor expertisevorming en onderzoek naar betrouwbaarheid, validiteit en normering van bestaande instrumenten voor diagnostiek en risicotaxatie voor deze doelgroep
- Ontwikkeling faciliteren van meer betrouwbare en meer valide instrumenten voor de diagnostiek en risicotaxatie in de forensische verstandelijk gehandicaptenzorg

Achtergrond

In 2007 is de landelijke Task Force Licht Verstandelijk Beperkten in het leven geroepen. Twee werkgroepen, diagnostiek en risicotaxatie, verzamelden in 2008 literatuur over bestaande diagnostische en risicotaxatie-instrumenten in binnen- en buitenland. Slechts weinig instrumenten bleken bruikbaar voor de doelgroep Licht Verstandelijk Beperkten en Zwakbegaafden. Uit de risicotaxatie-instrumenten en overige diagnostische instrumenten is een voorlopige keuze gemaakt.

In 2009 zijn de volgende resultaten bereikt.

- Leden van de Task Force hebben ten aanzien van aantal instrumenten in kaart gebracht wat de ervaringen zijn
- Leden van de Task Force hebben kennis, informatie en ervaringen met de doelgroep uitgewisseld en hebben actief gewerkt aan scholing in de vorm van drie studiedagen, te weten syndromen bij de doelgroep, een training PAS-ADD (een AS-I-interview aangepast aan de doelgroep) en een training DROS (een instrument voor dynamische risicovariabelen voor therapie-evaluatie voor de doelgroep)
- De ervaringen zijn verwerkt in het in 2010 te verschijnen einddocument

Geplande projectresultaten in 2010

- Eerste helft 2010: een bijeenkomst per werkgroep en een gezamenlijke bijeenkomst van beide werkgroepen ter afronding van het eindrapport
- Rond zomer 2010: afronding van het eindrapport, dat de *state of the art* weergeeft van de diagnostiek en risicotaxatie bij licht verstandelijk beperkten en zwakbegaafden. Dit basisdocument zal dienen als handvat voor het veld en zal, als tekst in ontwikkeling, regelmatig (een- of tweejaarlijks) worden geactualiseerd
- Voor zomer 2010: landelijke presentatie van de eindresultaten tijdens een studiemiddag
- Voorzetting van de werkgroepen, mogelijk in een andere vorm en samenstelling met eventueel een aangepaste taakopdracht

Rol EFP

De Task Force coördineren en faciliteren. Het EFP verzorgt de voortgang van het project. Dit houdt in de aansturing van de werkgroepen opdat de aanwezige kennis en ervaring wordt gedeeld in het eindrapport. Het EFP voert het voorzitterschap en het secretariaat en doet (eind)redactie op het eindproduct. Tevens zorgt het EFP voor de organisatie van een landelijke presentatie.

Projectleider

Vanaf oktober 2009: P. van der Veer, secretaris EFP. Voorheen: B. Lutjenhuis, onderzoeker Trajectum Hoeve Boschoord.

Projectcoördinator

R. de Zwart, medewerker communicatie EFP

3.3.3. Actualiseren zorgprogramma's

Op dit moment zijn er vier afgeronde programma's waarin de *evidence based* en *best practice* werkmethoden zijn vastgelegd. Ze staan bekend als zorgprogramma's:

- Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag (ZP SGG)
- Psychotische Kwetsbaarheid (ZP PK)
- Persoonlijkheidsstoornissen (ZP PS)
- Langdurige forensisch psychiatrische zorg (ZP LFPZ)

Doelen

- De *state of the art* in diagnostiek, risicotaxatie, behandeling en resocialisatie in de forensische psychiatrie in kaart brengen, met de bijhorende wetenschappelijke evidentie en onderbouwing
- Bestaande zorgprogramma's actualiseren en digitaal, interactief toegankelijk gaan maken via de EFP website

Achtergrond

Het vastleggen van *best practices* behoort tot de kerntaken van het EFP en sluit aan bij de doelstellingen van het veld en de overheid om te komen tot meer transparantie, standaardisering en een betere kwaliteit van de behandeling. Ook in 2010 werkt het EFP bij het verzamelen van de *best practices* nauw samen met het veld. De keuze van onderwerpen, alsook de wijze van verzamelen en verwerken hiervan stemt het EFP af met de vertegenwoordigers uit veld, in het bijzonder met de nog op te richten Programmaraad.

Resultaten 2009

In 2009 heeft het EFP over verschillende thema's expertmeetings georganiseerd. Aan de orde kwamen daarbij de volgende thema's: de plek van sociotherapie in de behandeling, de *best practices* bij resocialisatie, verslavingszorg binnen forensische zorginstellingen, en de *state of the art* van de vaktherapieën⁴.

Voorts is er over verschillende onderwerpen literatuuronderzoek verricht, onder andere over de toepassing in de praktijk van het *Good Lives Model* van Tony Ward en over persoonlijkheidsstoornissen en stress.

In 2009 zijn tevens de werkzaamheden gestart om te komen tot een Basis Zorgprogramma voor de forensische psychiatrie en is gewerkt aan de eerste periodieke update van SGG.

Geplande projectresultaten in 2010

- De afronding van het Basiszorgprogramma en de lopende actualisering van SGG op grond van de gereserveerde financiering voor 2009, voorjaar 2010. Vervolgens plaatsing op de website van het EFP in een interactief format
- Bestaande zorgprogramma's (Psychotische Kwetsbaarheid, Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag, Persoonlijkheidsstoornissen, Lange Termijn Forensisch Psychiatrische Zorg) weergeven in een interactief format op de website van het EFP
- Kennisuitwisseling initiëren in verschillende vormen zoals expertmeetings en literatuuronderzoek naar voor het veld belangrijke thema's

RoI EFP

- Bovenstaande activiteiten coördineren en faciliteren
- Verzorgen projectmanagement
- Kennis en deskundigheid bijeenbrengen in de vorm van het organiseren van werkconferenties en expertmeetings met als (eind) producten voor het forensisch

⁴ 'Vaktherapie' is de verzamelnaam voor therapieën als: psychomotore therapie, creatieve of beeldende therapie en muziektherapie

psychiatrische veld. Het EFP verzorgt in deze gremia het voorzitterschap en het secretariaat en levert inhoudelijke bijdragen

Projectleider

Vacature (voorlopig P. van der Veer, secretaris EFP/ I. Embley, directeur EFP)

Betrokken partners

Staffunctionarissen, behandelaren en onderzoekers van alle instellingen met welke DForZo een contract heeft gesloten om forensisch psychiatrische zorg te leveren, alsook wetenschappers van verschillende universiteiten en beleidsmedewerkers van het ministerie van Justitie.

3.4 Producten en diensten voor de nieuwe partners van het EFP (fpa's, fpk's, Verslavingszorg en ppc's/GW)

De nieuwe partners moeten de precieze invulling van de dienstverlening van het EFP aan hen nog vaststellen. Op dit moment worden de volgende projecten gestart.

3.4.1 Databank opzetten voor fpa's en fpk's

Doelen

Het doel is het ondersteunen van de fpa's en fpk's in 2010 bij het opzetten van een databank met gegevens over hun patiënten. Met behulp van deze databank kunnen patiënt- en behandelgegevens systematisch en gestructureerd worden verzameld om inzicht te krijgen in wat er feitelijk binnen de forensisch psychiatrische zorg gebeurt en eventueel hoe effectief en efficiënt de diverse behandelingen zijn voor patiënten met verschillende juridische titels.

Achtergrond

Er zijn op het gebied van de bedrijfsvoering, de in-, door- en uitstroom en de behandeling van de patiënten geen uniforme gegevens beschikbaar van alle fpa's en fpk's. Hierdoor is het niet goed mogelijk de belangrijkste knelpunten, vragen en verbeterpunten inzichtelijk te krijgen, kan er moeilijk een sectorbrede verbetercyclus en een lerende praktijk tot stand komen en is het niet goed mogelijk te benchmarken.

Geplande projectresultaten in 2010

- Het project levert de volgende mijlpalen (resultaten) op:
 - Eerste versie van de Landelijke Databank Forensische Zorg, module fpa/fpk (LDFZ fpa/fpk). Hieronder wordt verstaan een werkende webinterface die toegang geeft tot de gestructureerde verzameling met gegevens. De gegevens zijn met behulp van drie basis zoekschermen te benaderen: (1) per instelling, (2) per periode en (3) per patiëntgroep
 - Wensenlijst van de fpa's en de fpk's m.b.t. deze databank, vertaald naar functionele en technische specificaties
 - Plan van aanpak voor het vervolg
- De volgorde is zo gekozen omdat er op deze manier een databank kan worden gebouwd alsmede de infrastructuur die het mogelijk maakt gegevens veilig en geanonimiseerd aan te leveren (proof of concept). De databank is daarmee technisch gerealiseerd. Later kan dan besloten worden welke extra gegevens precies moeten worden aangeleverd en hoe de verzamelde gegevens kunnen worden gebruikt. Daarvoor zijn de stappen 2 en 3 bedoeld

Rol EFP

- Alle bovenstaande activiteiten coördineren en faciliteren.
- Het bieden van technische (ict) ondersteuning.

Algemeen projectleider

- I. Embley, directeur EFP

Technisch projectleider

- L. van Rooy, Informatiemanager EFP

3.4.2 Uitwerken 'de ideale FPA' (iFPA)

Doelen

Het doel van het project iFPA is een visiedocument op te stellen, waarin 'het product FPA' is uitgewerkt. In de notitie wordt onder andere aandacht besteed aan de doelgroep, de visie, de behandeling en de behandelambities, het risicomanagement en de plaats in de keten (schakelfunctie richting reguliere GGZ).

Achtergrond

De fpa's zijn oorspronkelijk van start gegaan met de doelstelling om de veilige doorstroom naar de reguliere GGZ te bevorderen van psychiatrische patiënten met een justitiële titel. De laatste jaren is er, mede door de inkoop vanuit het ministerie van Justitie, een toenemende aandacht voor beveiliging en recidivepreventie. Er is op dit moment geen uitgewerkte beschrijving van 'het product FPA'.

Geplande projectresultaten in 2010

- Een notitie over 'de ideale FPA'
- Een Mindmap waarin alle bevindingen en conclusies visueel zijn weergegeven en waarin relevante documenten zijn opgenomen
- Een plan van aanpak voor het vervolg

RoI EFP

- Het verzamelen van informatie, houden van interviews en opstellen van een eindrapport
- Het opstellen van een plan van aanpak voor het vervolg

Projectleider

- G. Bakkum, transitie manager EFP

3.4.3 Forum Gedeelde Kennis (fpa's en fpk's)

Doelen

- Een forum faciliteren dat werkdocumenten bevat die de verschillende forensisch psychiatrische klinieken en afdelingen gebruiken
- Een vraagbaak ontwikkelen ter behandeling van ingewikkelde casussen

Achtergrond

Elke forensisch psychiatrische zorgleverancier beschikt over veel kennis en ervaring. Veel hiervan is vastgelegd in documenten die als handvat dienen voor het dagelijkse werk. Het EFP signaleert dat in het veld regelmatig wordt gevraagd naar ervaringen bij collega-instellingen en kennis wordt uitgewisseld. Als 'makelaar en schakelaar' biedt het EFP een plek waar documenten gedeeld kunnen worden. Deze documenten betreffen beleid, protocollen, richtlijnen, afspraken, methodieken, formats, plannen, etc. De onderwerpen kunnen variëren van opname, separeerbeleid of medicatie tot behandelmethoden en verlofregelingen. Het EFP biedt een forum dat instellingen zelf vormgeven, gebruiken en verbeteren door hun documenten te bundelen en online beschikbaar te stellen. Het betreft documenten die de instellingen in de praktijk als zinvol beschouwen en die andere instellingen en afdelingen verder kunnen helpen. Het beschikbaar stellen van dergelijke documenten stimuleert een vrijwillige en kosteloze uitwisseling tussen instellingen en afdelingen die zo gebruik kunnen maken van elkaars expertise.

Resultaat 2009

In 2009 is het forum online gegaan waarbij GGZ WNB de aftrap heeft gemaakt met het aanbieden van documenten.

Geplande projectresultaten in 2010

Voor verschillende partners en instellingen worden op maat eigen forums aangemaakt. Zo kan men gericht en op kleine schaal met deskundigen informatie uitwisselen. Het forum wordt breder gevuld en gebruikt. Instellingen weten het forum te vinden en het forum wordt gebruikt als vraagbaak en plaats om beschikbare kennis laagdrempelig aan te bieden.

RoI EFP

- Het faciliteren van een forum in een afgeschermd gedeelte van de EFP-website

Projectleider

P. van der Veer, secretaris EFP

3.4.4 Risicotaxatie instrument voor Forensische Verslavingszorg

Doelen

Mogelijkheid onderzoeken om een bestaand risicotaxatie-instrument om te bouwen of te verdiepen voor verslaafde patiënten.

Achtergrond

De reguliere risicotaxatie-instrumenten zijn niet goed bruikbaar binnen de forensische verslavingszorg, omdat ze onvoldoende zijn gericht op de specifieke problematiek van deze populatie. Bovendien scoren verslaafden ongenueanceerd hoog op bepaalde items, waardoor de voorspellende waarde van deze instrumenten aanzienlijk kleiner wordt. In dat kader bestaat binnen de forensische verslavingszorg de wens om te onderzoeken of het mogelijk is een risicotaxatie instrument voor de Forensische Verslavingszorg te ontwikkelen.

Geplande projectresultaten in 2010

- Uitgevoerd onderzoek met gebruikmaking van de methodiek van Resultaten Scoren.

Rol EFP

- Opstellen plan van aanpak
- Coördineren, faciliteren en ondersteunen van het onderzoek
- Bewaken voortgang van het project (tijd, geld, kwaliteit)
- Afstemmen met het kenniscentrum Resultaten Scoren

Projectleider

- Voorlopig G. Bakkum, transitie manager EFP en I. Embley, directeur EFP

3.4.5 Databank voor Forensische Verslavingszorg

Doelen

- Opzetten van een databank met gegevens over de forensische verslavingszorg. Met behulp van deze databank kunnen patiënt- en behandelgegevens systematisch en gestructureerd worden verzameld om inzicht te krijgen in wat er feitelijk binnen de forensische verslavingszorg gebeurt.
- Het doel is om, gezien de complexiteit van de omgeving (met meerdere aanleverende instellingen en potentieel meerdere bruikbare bestanden), te beginnen met enkele instellingen en een beperkte dataset.

Achtergrond

Op het gebied van de bedrijfsvoering, de in-, door- en uitstroom en de handeling van de patiënten zijn er geen uniforme gegevens beschikbaar van alle forensische verslavingszorginstellingen. Hierdoor is het niet goed mogelijk de belangrijkste knelpunten, vragen en verbeterpunten inzichtelijk te krijgen, kan er moeilijk een sectorbrede verbetercyclus en een lerende praktijk tot stand komen. Het idee is om hierin m.b.v. een databank verandering te brengen.

Geplande projectresultaten in 2010

- Inventarisatie van wensen forensische verslavingszorg m.b.t. de databank
- Rapportage met de bevindingen
- Plan van aanpak voor het vervolg

Rol EFP

- Opstellen plan van aanpak.
- Coördineren, faciliteren en ondersteunen van het onderzoek
- Bewaken voortgang van het project (tijd, geld, kwaliteit)
- Afstemmen met het kenniscentrum Resultaten Scoren

Projectleider

- Voorlopig Gijs Bakkum, transitie manager EFP en I. Embley, directeur EFP

3.4.6 Diensten aan de Penitentiaire Psychiatrische Centra (ppc's)/GW

Doelen

Het is de bedoeling in 2010 vanuit het EFP diensten te gaan verlenen aan de ppc's van het gevangeniswezen. Op het moment van het schrijven van het jaarplan is er nog geen besluitvorming over de in 2010 te verlenen diensten. De doelen zijn ook nog niet gedefinieerd.

Het voorstel is gedaan één of twee van de onderstaande punten op te pakken:

- Het ontwikkelen van een databank met bijvoorbeeld de volgende gegevens van de patiënten in de ppc's: (1) demografische gegevens, (2) gegevens over de 'quality of life', (3) gegevens over de nazorg/ de uitplaatsing of (4) gegevens over de recidive
- Het bevorderen van de coördinatie en de samenwerking tussen de ppc's, bijvoorbeeld door het aanpassen en implementeren van de door het Trimbos-instituut opgestelde Zorgprogramma's voor de ppc's
- Het koppelen van de behandelplannen aan de richtlijnen en Zorgprogramma's om de kwaliteit van de zorg te verhogen

Geplande projectresultaten in 2010

Nog nader te bepalen.

Rol EFP

Nog nader te bepalen.

Projectleider

Voorlopig G. Bakkum, transitie manager EFP.

4 Communicatie en Kennismanagement activiteiten

4.1 Website

Doelen website algemeen

- De website is het primaire middel van het EFP om interactief kennis over te dragen, vragen te stellen, discussies te entameren en nieuws te verspreiden

Achtergrond

Behalve informatie over het EFP geeft de website algemene informatie over forensische psychiatrie, tbs en actueel wetenschappelijk onderzoek in dit veld. Ook is er informatie over de contacten en stakeholders van het EFP: informatie over de fpc's, de forensische landkaart, links, aanverwante organisaties enz. De agenda vermeldt wat er gebeurt in het veld en wie wat organiseert. Nadere informatie hierover wordt in de vorm van verslagen bijgevoegd.

In 2009 werden de volgende resultaten bereikt.

- De nieuwe website is in gebruik genomen, de kinderziektes zijn eruit gehaald, de website is aantrekkelijker gemaakt met illustraties en extra functies en functioneert goed
- Er is informatie toegevoegd of geactualiseerd
- De hosting is verplaatst naar een andere provider
- Er is een forumfunctie ontwikkeld en in gebruik genomen. Er draaien twee externe fora als pilot. Hier kan het veld elkaar ontmoeten en kennis delen. Verschillende projectgroepen maken gebruik van hun eigen interne forum

Geplande resultaten in 2010

- De website is een veelbezochte bron van informatie over het EFP en forensische psychiatrie in het algemeen
- De informatie op de website wordt doorlopend gecontroleerd en geactualiseerd
- Een deel van de website zal ook in het Engels toegankelijk worden gemaakt

Rol EFP

Het EFP verzorgt de inhoud van de website en maakt daarbij gebruik van stukken die het veld en EFP-medewerkers aanleveren.

Projectleider

R. de Zwart, medewerker communicatie EFP.

4.2 Nieuwsbrief

Doelen

- Informatie van en over het EFP verspreiden, mensen met elkaar in contact brengen, kennis delen. Forensische psychiatrie en de tbs-maatregel op positieve manier onder de aandacht brengen
- Aandacht vestigen op zaken die het EFP en het forensisch psychiatrische veld aangaan, waarbij de Nieuwsbrief dient als rode loper naar de website

Achtergrond

Om het makelen en schakelen te realiseren is een heldere communicatie noodzakelijk. Ook in 2010 zal het EFP partijen tot elkaar brengen, samenwerkingsverbanden stimuleren en kennis delen. Hiertoe verschijnt regelmatig de Nieuwsbrief, die via e-mail wordt verspreid in het forensisch psychiatrische veld. De Nieuwsbrief is een bron van informatie, maar dient ook als doorverwijzing naar de website die meer achtergrond en inhoud geeft.

In 2009 werden de volgende resultaten bereikt.

- De Nieuwsbrief is drie maal verzonden.

Geplande projectresultaten in 2010

- Vier edities per jaar, in februari, mei, augustus en november
- Inhoud en opmaak worden geëvalueerd en waar nodig verbeterd
- Start van de ontwikkeling van een internationale Nieuwsbrief

Rol EFP

Het EFP verzorgt de inhoud van de Nieuwsbrief. Zowel medewerkers van het EFP als mensen uit het veld leveren stukken aan.

Projectleider

R. de Zwart, medewerker communicatie EFP

4.3. Forums

Doelen

Het doel van de EFP forums is om kennis, mensen en deskundigheid in het forensische veld bij elkaar te brengen. Via de website van het EFP zijn de forums toegankelijk en kan men kennis en ervaring vinden en delen. Dit forum is een vraagbaak en een informatiebron. Het EFP stimuleert zo dat mensen elkaar weten te vinden en met elkaar tot betere oplossingen of werkmethoden zullen komen.

Achtergrond

Het EFP is samen met GGZ West-Noord Brabant in 2009 een tweetal forums gestart. Het gaat om het 'Relatiebureau forensische zorg' en 'Gedeelde Kennis'. Het doel van deze forums is om kennis, mensen en deskundigheid in het forensische veld bij elkaar te brengen. Via de website van het EFP zijn de forums toegankelijk gemaakt.

Resultaat 2009

- Er is een forumfunctie ontwikkeld en in gebruik genomen via de website van het EFP. Er draaien twee externe forums als pilot. Hier kan het veld elkaar ontmoeten en kennis delen. Verschillende projectgroepen maken gebruik van hun eigen interne forum

Geplande resultaten 2010

- De forumfunctie wordt verder uitgebouwd en er komen nieuwe forums bij
- Promotie van de forumfunctie zal op gezette tijden plaatsvinden via de eigen website, de Nieuwsbrief en FP2D
- Zowel het EFP als het veld dragen actief bij aan het welslagen van de forums ten behoeve van het veld
- De forums zijn *the place to be* om de mensen, hun kennis en wetenschap bij elkaar te brengen

Rol EFP

Het EFP beheert de forums, stimuleert het gebruik daarvan en communiceert dit regelmatig in het forensisch psychiatrische veld.

Projectleider

P. van der Veer, secretaris EFP

4.4. Mindmapping

Doelen

Het ontsluiten van een aantal eerdere EFP publicaties via een dynamische webomgeving. Naast het vereenvoudigen van toegang tot eerdere publicaties biedt Mindmapping ook voor de nieuwe omgeving binnen het EFP en tussen de EFP en haar stakeholders diverse mogelijkheden om de communicatie te verbeteren en/of te vereenvoudigen.

Achtergrond

In 2009 kwam het EFP in aanraking met de Mindmanager tool, onder andere door de ontwikkelingen bij GGZ-WNB. Naast een project om de bij GGZ-WNB ontwikkelde Whitebox Zorg, te koppelen aan de bij het EFP beheerde Zorgprogramma's, is binnen het EFP de tooling in gebruik genomen voor een aantal registraties in de (ICT)beheer omgeving en voor de ontsluiting van reeds aanwezige documentatie.

Resultaat 2009

Binnen het EFP is in het laatste kwartaal van 2009 begonnen met het creëren van een aantal MindMaps voor de eigen (beheer)omgeving.

Geplande resultaten 2010

- Omzetten bestaand Zorgprogramma's naar Mindmaps en publicatie via de EFP website
- Opnemen van de Zorgprogramma Mindmaps in de structuur van de Whitebox Zorg
- Verdere uitwerking van de mogelijkheden van de Whitebox Zorg, voor met name het Forensisch Psychiatrisch Zorg deel

RoI EFP

Binnen het EFP gaat iedereen gebruik maken van Mindmapping. In een aantal centrale Maps wordt een groot deel van de informatiebronnen van het EFP geconsolideerd, waardoor zaken eenvoudiger te achterhalen zijn bij externe vragen.

Daarnaast is het EFP partner bij de verdere uitwerking van de Whitebox Zorg, met name voor het integratie traject van de Zorgprogramma's.

Projectleider

L. van Rooy, Informatiemanager EFP

5 Samenwerkingsverbanden en netwerken

Het EFP is structureel bezig met activiteiten die het EFP ondersteunen en versterken bij het 'makelen en schakelen'. Hieronder volgt een beschrijving.

5.1 Samenwerking met het Trimbos-instituut

In 2009 is een samenwerkingsconvenant opgesteld en is de nadere uitwerking van de gemaakte afspraken per project uitgewerkt in het Werkplan 2009-2010. Doel van de samenwerking is het slaan van een brug tussen de reguliere GGZ en de forensische psychiatrie. De verdere samenwerking in 2010 zal zich richten op de volgende vijf gebieden: kennismanagement en -verspreiding, ontwikkeling en implementatie van richtlijnen en zorgprogramma's, *disease management*, psychotische kwetsbaarheid (en agressie) en interne bedrijfsvoering. Deze opsomming is niet uitputtend en wordt waar nodig en mogelijk aangepast of aangevuld.

Een voorbeeld van een project waarbij het Trimbos en het EFP elkaar kunnen aanvullen en versterken is het volgende:

Bij de start van de ppc's heeft het Trimbos-instituut zorgprogramma's opgesteld voor de zorg en behandeling binnen de ppc's. Het is belangrijk deze programma's op een uniforme wijze te implementeren en toe te passen. Het EFP kan, mede op basis van de kennis en ervaring die is opgedaan met het opstellen van zorgprogramma's binnen de tbs-sector, dit proces begeleiden.

5.2 Commissie 'Ethiek in de forensische psychiatrie'

Doel

Doel van de commissie is praktijkbeoefenaren te helpen bij ethische kwesties door onder andere expertmeetings te houden, een platform te organiseren voor ethische vragen, en adviezen en publicaties uit te brengen. De commissie, bestaande uit behandelaars, juristen en ethici⁵, wil een onafhankelijk platform vormen voor ethische vragen die leven in de forensische psychiatrie. De commissie wil ethische problemen in het veld inventariseren en hierover de discussie entameren. De commissie richt zich niet alleen op ethische thema's, maar ook op casuïstiek vanuit het veld. Hiertoe zal de commissie geregeld publiceren en expertmeetings organiseren.

Achtergrond

Vanaf 2008 faciliteert het EFP een commissie die zich bezighoudt met ethische vragen in het forensische veld. Behandelaars in de forensische psychiatrie komen frequent voor dergelijke vragen te staan, bijvoorbeeld in de begeleiding van patiënten met een doodswens, bij de invloed van risicotaxatie op de behandeling en bij de positie van de arts in de inrichting, die een vertrouwensrelatie met de patiënt heeft, maar ook medeverantwoordelijk kan zijn voor veiligheidsmaatregelen. In 2009 werd een expertmeeting georganiseerd over libidoremmende middelen bij zedendelinquenten.

De commissie bestaat uit de volgende leden:

- prof. dr. Guy Widdershoven (hoogleraar medische filosofie en ethiek) voorzitter
- dr. I. Embley (directeur EFP)
- prof. dr. F. Koenraadt (bijz. hoogleraar forensische psychologie)
- mr. Y. van Kuijck (vice-president gerechtshof Arnhem)
- prof. dr. H. van Marle (hoogleraar forensische psychiatrie)
- prof. dr. J. Schudel (psychiater)
- drs. C. Sijbrandij (psychiater)
- mr. T. Stikker (jurist)
- dr. J. van Vliet

Geplande projectresultaten 2010

De commissie stelt zich in 2010 tot doel om de zichtbaarheid van de commissie te bevorderen door het organiseren van themabijeenkomsten en expertmeetings. Het streven is dat één openbare activiteit per anderhalf jaar en één publicatie per jaar gerealiseerd wordt. Begin 2010 worden deze activiteiten vastgesteld.

Mogelijke activiteiten voor 2010:

- Deelname aan het FFZ met een presentatie over de rol en werkwijze van de ethische commissie staat vast in januari 2010
- De commissie buigt zich begin 2010 over mogelijke deelname aan het Voorjaarscongres Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (NVVP) in 2011
- De mogelijkheid wordt onderzocht om deel te nemen met een presentatie bij het Resourcepakket Arnhem dat in het najaar een congres voor medewerkers uit behandelklinieken en rechterlijke macht organiseert

Rol EFP

Faciliteren en coördineren. Het EFP is vertegenwoordigd in de commissie in persoon van de directeur. Het EFP verzorgt het secretariaat, organiseert de bijeenkomsten van de commissie evenals, in overleg, (bijdragen aan) expertmeetings en congressen.

Projectleider

G. Widdershoven, hoogleraar medische filosofie en ethiek VU

Projectassistent

M. Hoogland, projectassistent EFP

5.3 Nationale en internationale contacten

Doelen

- Een netwerk onderhouden en uitbreiden met relevante nationale en internationale partijen voor kennisuitwisseling en samenwerking.

Achtergrond

Makelen en schakelen krijgen bij uitstek vorm in het persoonlijke contact met het veld. Bewust omgaan met deze contacten en de banden versterken zijn van essentieel belang, zowel voor het EFP als voor het veld.

De partners of doelgroepen waar het EFP contacten mee onderhoudt zijn divers. Op nationaal niveau betreft dit organisaties als Trimbos-instituut, ZonMw, Erkeningscommissie Gedragsinterventies, ministerie van Justitie (Directie Sanctietoepassing en Preventie, DSP, de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI, Directie Forensische Zorg, DForZo), forensisch psychiatrische centra (fpc's), forensisch psychiatrische klinieken (fpk's), forensisch psychiatrische afdelingen (fpa's), penitentiair psychiatrische centra (ppc's) in het gevangeniswezen, Verslavingszorg, GGZ, Netwerk Forensische Psychiatrie, universiteiten en onderzoeksinstituten.

Ook in 2010 vervolgt het EFP de besprekingen met genoemde partijen over nadere dienstverlening. Met instellingen waarmee door Justitie een inkoopcontract is gesloten zal het EFP de contacten verstevigen om samenwerking en dienstverlening te realiseren. Verder zullen contacten met pers, congresbureaus, vakbladen, kranten, omroepen, uitgeverijen en communicatiedeskundigen worden uitgebouwd en onderhouden.

Ook internationaal zal het EFP expertmeetings en samenwerking initiëren en daaraan deelnemen. In *knowledge exchange meetings* wisselen betrokkenen ervaringen uit over de stand van zaken van de forensische psychiatrie in de diverse landen (*longstay knowledge exchange* en contacten met het Queen's College te Londen en de Queen Mary University of London). Ook staan bijdragen van het EFP aan internationale congressen zoals het IAFMHS en nationale evenementen zoals het Festival Forensische Zorg (FFZ) op de agenda. De contacten met de zuiderburen zullen worden voortgezet. Het gaat hier om meedenken over de opzet en invulling van de Belgische expertisecentra in Rekem (OPZC) en Gent.

Geplande resultaten 2010

- Deelname van EFP-medewerkers aan verschillende nationale en internationale congressen en symposia
- Regelmatige contacten met partners om de wensen en verwachtingen van het veld te leren kennen en mogelijk te vertalen naar samenwerkingsprojecten
- Start van een netwerkanalyse van alle medewerkers van het EFP en start van een database om deze gegevens te verwerken en te ontsluiten
- Onderhouden van contacten met journalisten, met name wanneer het EFP – namens het veld – met een bepaald onderwerp naar buiten wil treden

RoI EFP

Het onderhouden van contacten is een taak die bij alle medewerkers ligt op hun eigen werkterrein. Vanuit het MT worden aparte projecten zoals een netwerkanalyse of een kennismakingssymposium geïnitieerd.

Projectleider / verantwoordelijk

I. Embley, directeur EFP, P. van der Veer, secretaris EFP

6 Interne organisatie

6.1 Medewerkers 2010

Directie

dr. I. Embley, directeur

mr. P.N. van der Veer, secretaris

Programma uitvoering

mr. G. Bakkum, transitie manager en projectleider

dr. D. Bernstein (gedetacheerd vanuit de Universiteit van Maastricht)

drs. D. de Haen, projectleider (per 1-4-2010)

drs. I. Hempel, projectcoördinator (tot 01-02-2010)

mr. drs. A. van der Horst (tot 15-01-2010)

A. Löbbes, MSc., projectcoördinator

M.J.G. Pantus, MSc. projectcoördinator (tot 1-4-2010)

dr. E. R. Pomp, wetenschappelijk ondersteunend medewerker

L. van Rooy, Informatie manager

Vacature projectcoördinator

Projectondersteuning/secretariaat

R. van der Beek, projectassistent

M. Hoogland, projectassistent

K. de Kort, secretaresse

Communicatie

drs. R. de Zwart, medewerker communicatie

Transitiemanager (01-04-09 tot 01-04-10)

mr. G. Bakkum

Detachering Adviescollege Verloftoetsing tbs (AVT)

De directeur van het EFP is voor vier uur per week als wetenschappelijk adviseur gedetacheerd bij het AVT.

6.2 Herinrichting Kantoorautomatisering omgeving

Doelen

Vermindering van de huisvestingskosten door optimalisatie van de gemeenschappelijke ICT omgeving met flexibiliteit van werkplek (remote werken), toegankelijkheid van gemeenschappelijke gegevens en goede interne communicatie ongeacht afstand/locatie van het team.

Achtergrond

Gezien de leeftijd van de hardware op diverse werkplekken binnen het EFP en de beperkte mogelijkheden voor medewerkers om op andere locaties dan het EFP te kunnen werken wordt naast de mogelijke vervanging van de EFP werkplekken ook gekeken naar een oplossing in de vorm van flexibel (thuis-) werken. In het plan wordt voorzien in het economische hergebruik van de huidige middelen in combinatie met het aanbieden van remote werkplekken via een terminal-server oplossing.

Resultaat 2009

Een van de twee bestaande KA servers is vrijgemaakt voor het opzetten van de terminal-server omgeving.

Geplande resultaten 2010

- 1st kwartaal 2010 moet de basisinrichting voor remote werken op orde zijn
- Voor de zomer moeten alle werkplekken op de locatie Churchilllaan omgezet zijn naar gebruik binnen de terminal-server omgeving
- Voor de zomer moet het mogelijk zijn voor ieder van de medewerkers om remote te kunnen werken
- In de loop van 2010 wordt de telefonieomgeving aangepast naar een volledig mobiele omgeving waarbij de eenvoud van onderlinge communicatie voorop staat.

Rol EFP

Alle EFP medewerkers gaan via de nieuwe systematiek werken.

Projectleider

L. van Rooy, Informatiemanager EFP

7. Toezicht- en adviesstructuur van het EFP

7.1 Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht ziet toe op het bestuur en beleid van het EFP en is het klankbord voor de directie. De Raad van Toezicht bestaat uit vijf personen: een voorzitter en vier leden. Zij zijn vertegenwoordigers van de forensische zorginstellingen aan wie het EFP diensten levert. De Raad van Toezicht stelt het jaarplan, begroting, jaarverslag en de jaarrekening vast en komt ten minste drie keer per jaar bijeen.

De Raad van Toezicht is vooralsnog als volgt samengesteld:

- dhr. mr. A. Wolfsen, burgemeester Utrecht, voorzitter, en de leden:
- dhr. drs. A.H.M. van Amerongen, voormalig Hoofd Afdeling Business Controlling (concerncontroller) Sociale Verzekeringsbank,
- mw. drs. W.C.H. Hoenink, directeur divisie forensische psychiatrie GGZ Noord-Holland-Noord, namens de FPA's/FPK's
- dhr. drs. J.A. Poelmann, Raad van Bestuur Pro Persona, voorzitter Raad van Bestuur Pompestichting
- dhr. drs. R.J. Th. Rutten, Raad van Bestuur Tactus, Verslavingszorg

7.2 Programmaraad

De Programmaraad is een adviesorgaan voor de Raad van Toezicht en de Raad van bestuur en komt tenminste twee keer per jaar bijeen. De Programmaraad brengt op basis van het concept Jaarplan een advies uit aan de Raad van Toezicht. Bij het tot stand komen van dit advies houdt de Programmaraad rekening met de belangen van de patiënten, de veiligheid en de samenleving, de verschillende 'sectoren' die diensten afnemen van het EFP (fpc's, fpa's/fpk's, verslavingszorg) en het ministerie van Justitie en DForZo. Indien nodig adviseert de Programmaraad over de prioriteiten.

De Programmaraad adviseert over een goede verdeling tussen meerjarenprojecten en kleine projecten die binnen één jaar worden afgerond. De Programmaraad bestaat uit acht personen, een onafhankelijke voorzitter en zeven leden, allen vertegenwoordigers van de stakeholders. De leden in deze raden worden geacht namens hun achterban te spreken

De Programmaraad is als volgt samengesteld:

- voorzitter, vacature, en de leden:
- dhr. drs. H. Beintema, behandeldirecteur FPC dr. S. van Mesdag
- mw. dr. M.H. van Binsbergen, hoofd Innovatie en beleid, FPC dr. H. van der Hoeven
- mw. drs. K. ten Brinck, hoofd behandeling FPC Veldzicht
- dhr. drs. M.A. Engelsman, hoofd DSP Ministerie van Justitie
- dhr. drs. H. de Haan, 1e geneeskundige Tactus Verslavingszorg
- dhr. dr. J.W. van Hummelen, hoofd Behandeling GGNet, Locatie De Boog
- mw. drs. J. Kuyvenhoven, hoofd afd. Kwaliteit, DForZo, DJI

7.3 Scientific Council

De Scientific Council bestaat uit nationale en internationale wetenschappers en dient als adviesorgaan. De Scientific Council zal in de regel niet bijeenkomen; de leden zullen in voorkomende gevallen worden geconsulteerd.

Leden van het Scientific Council zijn:

- Professor Hjalmar van Marle (Nederland), voorzitter
- Dr. Robert Hare (Canada)
- Professor David Cooke (Engeland)
- Professor Volker Dittman (Zwitserland)
- Professor Ian Freckelton (Nieuw-Zeeland)
- Professor Jorge Folino (Argentinië)
- Dr. Karl Hanson (Canada)
- Dr. Rüdiger Müller-Isberner (Duitsland)
- Professor Jim Ogloff (Australië)
- Professor Pamela Taylor (Engeland)
- Professor Geert Vervaeke (België)